

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
ФАКУЛЬТЕТ ЦИВІЛЬНОЇ ТА ГОСПОДАРСЬКОЇ ЮСТИЦІЇ
КАФЕДРА ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА

ШЕРЕШЕВСЬКІ ЧИТАННЯ:

представництво в умовах надзвичайних ситуацій

*МАТЕРІАЛИ
Круглого столу*

*Одеса,
15 грудня 2023 року*

Одеса
Фенікс
2023

За загальною редакцією

доктора юридичних наук, професора *С. Харитонов*,
доктора юридичних наук, професора *І. Давидової*

Упорядники-укладачі:

Давидова Ірина Віталівна – д.ю.н., професор кафедри цивільного права Національного університету «Одеська юридична академія», професор;
Кедик Анна Іванівна – лаборант кафедри цивільного права Національного університету «Одеська юридична академія».

Група організаційного та технічного забезпечення Всеукраїнської наукової конференції:

Глиняна Катерина Михайлівна – к.ю.н., доцент кафедри цивільного права Національного університету «Одеська юридична академія», доцент;
Калитенко Оксана Михайлівна – к.ю.н., доцент кафедри цивільного права Національного університету «Одеська юридична академія», доцент;
Матійко Микола Володимирович – к.ю.н., доцент кафедри цивільного права Національного університету «Одеська юридична академія», доцент;
Омельчук Олександр Сергійович – к.ю.н., доцент кафедри цивільного права Національного університету «Одеська юридична академія», доцент;
Бааджи Наталя Пилипівна – к.ю.н., доцент кафедри інтелектуальної власності і патентної юстиції Національного університету «Одеська юридична академія», доцент;
Кирилюк Алла Володимирівна – к.ю.н., доцент кафедри інтелектуальної власності і патентної юстиції Національного університету «Одеська юридична академія», доцент;
Кедик Анна Іванівна – лаборант кафедри цивільного права Національного університету «Одеська юридична академія».

Матеріали видано за авторською редакцією.

Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники Круглого столу, їхні наукові керівники, рецензенти та структурні підрозділи вищих навчальних закладів та установ, які рекомендували ці матеріали до друку.

III 49 **Шерешевські читання: представництво в умовах надзвичайних ситуацій** : матер. Круглого столу (Одеса, 15 груд. 2023 р.) [Електронне видання] / за заг. ред.: *С. Харитонов*, *І. Давидової* ; НУ «Одес. юрид. академія». – Одеса : Фенікс, 2023. – 130 с. – Режим доступу: ...
ISBN 978-617-8395-51-3

Збірник містить матеріали доповідей з теоретичних і практичних проблем цивільного права та процесу, в тому числі особливостей представництва в умовах надзвичайних ситуацій, інших дотичних тем приватного права, які були оприлюднені на Круглому столі, що відбувся 15 грудня 2023 року в Національному університеті «Одеська юридична академія».

Збірник спрямований на ознайомлення юридичної громадськості з дослідженням науковців у сфері цивілістики і може бути корисний як у навчальному процесі, так і в науковій діяльності.

УДК 347.155

ISBN 978-617-8395-51-3

© НУ «Одеська юридична академія»,
2023

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	6
<i>Харитонов Євген Олегович, Харитонова Олена Іванівна</i> ПРЕДСТАВНИЦТВО В УМОВАХ ВІЙНИ: АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ	9
<i>Мінченко Райса Миколаївна</i> ЩОДО РЕАЛІЗАЦІЇ СУДОВОГО СПОСОБУ ЗАХИСТУ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА В ПОРЯДКУ ЦИВІЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА	14
<i>Бааджи Наталія Пилипівна</i> ОХОРОНА АВТОРСЬКИХ ПРАВ У СФЕРІ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ	19
<i>Бабич Ірина Григорівна</i> КОНКУРЕНЦІЯ ДЕЛІКТНОГО ТА ДОГОВІРНОГО ПОЗОВУ В ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ	24
<i>Гаврік Роман Олександрович</i> ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ СПОСОБІВ ЗАХИСТУ СІМЕЙНИХ ПРАВ ДИТИНИ ЇЇ БАТЬКАМИ (ЗАКОННИМИ ПРЕДСТАВНИКАМИ) В УМОВАХ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ.....	28
<i>Галупова Лариса Ігорівна</i> ПРОБЛЕМИ ЗАХИСТУ АВТОРСЬКИХ ПРАВ У ЦИФРОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ	33
<i>Еннан Р. Є., Мазуренко С. В.</i> ACADEMIC ETHICS AND ACADEMIC INTEGRITY SYSTEM: USA EXPERIENCE (АКАДЕМІЧНА ЕТИКА ТА СИСТЕМА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ: ДОСВІД США).....	37
<i>Калітенко Оксана Михайлівна</i> ОКРЕМІ АСПЕКТИ ВИДАЧІ ДОВІРНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	42
<i>Кирилюк Алла Володимирівна</i> СУБ'ЄКТИ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ У СФЕРІ МЕДИЦИНИ ТА ФАРМАЦІЇ.....	45
<i>Кривенко Юлія Василівна</i> ІНСТИТУТ ПРЕДСТАВНИЦТВА ГРУПОВИХ ІНТЕРЕСІВ	51
<i>Маковій Віктор Петрович</i> ОСОБЛИВОСТІ ПРЕДСТАВНИЦТВА ЗА ДОВІРЕНІСТЮ В УМОВАХ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ	54
<i>Матійко Микола Володимирович</i> ОКРЕМІ ФУНКЦІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ ІНСТИТУТУ ПРЕДСТАВНИЦТВА В ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ	59

*Калітенко Оксана Михайлівна – к.ю.н.,
професор , доцент кафедри права
інтелектуальної власності та патентної
юстиції Національного університету
«Одеська юридична академія»*

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ВИДАЧІ ДОВІРЕНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

09.05.2023 Урядом України прийнято постанову «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо нотаріату, державної реєстрації та функціонування державних електронних інформаційних ресурсів в умовах воєнного стану».

Нотаріальна палата зазначає, що посвідчені нотаріусами довіреності (у тому числі в порядку передоручення), а також припинення їх дії підлягають обов'язковій реєстрації в Єдиному реєстрі довіреностей.

В умовах воєнного стану, за відсутності доступу до ЄРД, нотаріальне посвідчення здійснюється без використання ЄРД, але з подальшим внесенням до нього відповідних відомостей протягом 5 робочих днів з дня відновлення доступу.

Задля встановлення єдиної нотаріальної практики Нотаріальна палата зверталася до Мін'юсту з проханням роз'яснити нюанси реєстрації довіреностей в умовах воєнного стану. Детальне роз'яснення міститься в листі Міністерства юстиції № 48098/37.3/32-22.

Зокрема, у листі зазначається, що на період дії воєнного стану з метою забезпечення можливості внесення відомостей про посвідчені довіреності (видані дублікати довіреностей) до Єдиного реєстру нотаріус, який здійснює нотаріальну діяльність в межах адміністративно-територіальної одиниці, що включена до Переліку адміністративно-територіальних одиниць, в межах яких припиняється доступ користувачів до єдиних та державних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції України, в умовах воєнного стану, та відповідно не має доступу до Єдиного реєстру, посвідчує довіреність (видає дублікат довіреності) та може здійснити внесення відомостей про неї до Єдиного реєстру шляхом подання реєстратору (нотаріусу), який має доступ до Єдиного реєстру, заяв установленого зразка (додатки 1, 2 до Положення про Єдиний реєстр довіреностей) у письмовій формі або шляхом надсилання електронної копії заяви.

Електронна копія такої заяви нотаріуса (з накладеним кваліфікованим електронним підписом) надсилається на електронну адресу реєстратора (нотаріуса), який має доступ до Єдиного реєстру. До заяви долучається електронна копія (з накладеним кваліфікованим електронним підписом) платіжного документа про оплату за реєстрацію довіреності / її дубліката або документа, який є підставою для звільнення від сплати коштів за реєстрацію довіреності / її дубліката.

У випадку, якщо від імені фізичної особи – відчужувача (іпотекодавця, довірчого засновника) на підставі довіреності укладаються:

- договори щодо відчуження нерухомого майна, цінних паперів, корпоративних прав;
- договори іпотеки;
- договори про задоволення вимог іпотекотримача;
- договори встановлення довірчої власності на нерухоме майно;
- договори про внесення змін до таких договорів або їх розірвання (припинення),
- а також, якщо від імені фізичної особи – відчужувача підписуються акти приймання-передачі частки (частини частки) у статутному (складеному) капіталі (статутному фонді) юридичної особи,
- встановлені наступні особливості підтвердження повноважень представника.

Так, якщо з дня видачі довіреності, яка посвідчена на території України, минуло більше одного місяця, нотаріус зобов'язаний отримати заяву довірителя про підтвердження дії довіреності.

Якщо довіреність посвідчена за кордоном України консульською установою (дипломатичним представництвом) України або відповідно до законодавства іноземної держави, то чинність довіреності необхідно підтверджувати заявою довірителя, якщо з дня видачі такої довіреності минуло більше двох місяців.

Справжність підпису на вказаних заявах повинно бути засвідчено нотаріусом не раніше ніж за сім календарних днів, а консульською установою (дипломатичним представництвом) України або відповідно до законодавства іноземної держави – не раніше ніж за один місяць до дня укладення (підписання) відповідного договору (акта).

В умовах воєнного стану не завжди є можливість звернутися до нотаріуса. Законодавство окреслює коло осіб, які можуть замінити нотаріуса та вчиняти певні нотаріальні дії.

28 лютого 2022 року Кабінетом Міністрів України прийнята постанова № 164 «Деякі питання нотаріату в умовах воєнного стану», яка встановлює процедуру вчинення певних нотаріальних дій під час війни.

В умовах воєнного стану довіреності (крім довіреностей на право розпорядження нерухомим майном, управління і розпорядження цінними паперами, корпоративними правами) та заповіти військовослужбовців, а також працівників правоохоронних (спеціальних) органів, органів цивільного захисту, які залучаються до здійснення заходів із забезпечення національної безпеки та оборони, можуть посвідчуватися командиром (начальником) цих формувань (органів) або іншою уповноваженою таким командиром (начальником) особою.

Такі заповіти і довіреності надсилаються через Генеральний штаб Збройних Сил, Міністерство оборони, відповідний правоохоронний (спеціальний) або інший орган до Міністерства юстиції або його територіального органу для забезпечення їх реєстрації нотаріусами в Єдиному реєстрі довіреностей, Спадковому реєстрі. Законодавством встановлені строки здійснення процедури посвідчення довіреностей, заповітів.

Так, Генеральний штаб Збройних Сил, Міністерство оборони, відповідний правоохоронний (спеціальний) або інший орган (установа) протягом п'яти днів після отримання довіреностей і заповітів забезпечують їх передачу Міністерству юстиції або його територіальному органу.

Міністерство юстиції, його територіальний орган у день отримання довіреності, заповіту забезпечують їх передачу нотаріусу для подальшої реєстрації у Єдиному реєстрі довіреностей або Спадковому реєстрі.

Нотаріус в день отримання посвідчених довіреності, заповіту зобов'язаний забезпечити їх реєстрацію (облік), внести відомості про них до Єдиного реєстру довіреностей або Спадкового реєстру. Крім того, у сільських населених пунктах нотаріальні дії, передбачені статтею 37 Закону «Про нотаріат», вчиняються уповноваженими на це посадовими особами органів місцевого самоврядування.

Згідно зі статтею 40 Закону України «Про нотаріат» посвідчення заповітів і довіреностей, прирівняних до нотаріальних здійснюють головні лікарі, їх заступники з медичної частини, чергові лікарі лікарень, госпіталів, інших стаціонарних закладів охорони здоров'я, а

також начальники госпіталів, директори або головні лікарі будинків для осіб похилого віку та осіб з інвалідністю, капітани морських, річкових суден, що ходять під прапором України, начальники установ виконання покарань.

Висновок: Процеси законодавчих змін, що відбуваються в країні яскраво свідчать про необхідність електронного вдосконалення процесу документообігу в країні. Попередня ситуація із пандемією та наступні життєві проблеми пов'язані із воєнним станом яскраво свідчать про необхідність упорядкування, контролю та вдосконалення документообігу в сфері представницьких відносин.

*Кирилюк Алла Володимирівна –
к.ю.н., доцент, доцент кафедри права
інтелектуальної власності і патентної юстиції
Національного університету «Одеська
юридична академія»*

СУБ'ЄКТИ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ У СФЕРІ МЕДИЦИНИ ТА ФАРМАЦІЇ

Право інтелектуальної власності у сфері медицини – це сукупність прав, які виникають у людини, щодо створеного нею результату інтелектуальної, творчої діяльності у промисловій (виробничій), науковій, літературній, художній та інших сферах, права які охороняються законом на об'єкти авторського права, права на відкриття, промислової власності та інші результати творчої діяльності (право на торговельну марку, комерційне найменування, ноу-хау) в сфері медицини.

Будь-які ідеї, які стосуються інтелектуальної власності в сфері медицини повинні знайти свою об'єктивну форму втілення, а тим особам, які створили певний продукт інтелектуальної власності, надана можливість захищати результати своєї інтелектуальної, творчої діяльності відповідними охоронними документами за законодавством України.

У зв'язку із тим, що медична діяльність має здебільшого науковий та дослідницький характер, а також слід погодитись із думкою Н. Г. Зубаревої, яка відзначає, що основними напрямками наукової